

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Anmäl Er **NU** och säkra en plats i den jubilerande finlandssvenska landsbygdsriksdagen
 - Hushållen i kustlandskapen har störst inkomstflöden – Salo i topp bland ekonomiska regioner
 - Medborgarinstitut på landsbygden föreslås i utredning ta aktivare roll som utvecklarorganisation
 - KAG injektionsspruta för österbottniska fiskerinäringen
 - Vänta inte, ploga ned fiberkabel för bredband nu! – fiberkabelförespråkaren Husberg
 - Läs även detta: **Raseborg satsar på tätortsboende – glesbygden kommer i andra hand*
**Region Åboland lever vidare* **Nytt nummer av 60°north* **Föreningsplaner skall väcka ungdomars hembygdskänsla* **Hästintresserade damer i Ingå vill ha hästby*
**"Sarfsalö skulle förlora så mycket utan butik" – nya butiksägaren Rosqvist-Räty*
-

ANMÄL ER **NU** OCH SÄKRA EN PLATS I DEN JUBILERANDE FINLANDSSVENSKA LANDSBYGDSRIKSDAGEN

Den som vill säkra sig en plats i den tionde finlandssvenska landsbygdsriksdagen 20-21.9 på Åland, gör bäst i att anmäla sig före utgången av juni månad innan semestrarna i juli vidtar. Alla hotellrum i Mariehamn är nämligen redan fullbokade det här veckoslutet, så de hotellrum som förhandsbokats för landsbygdsriksdagen står fast. Dessutom slipper den som anmäler sig före 7.8 betala en högre deltagaravgift. Allt om anmälningsproceduren, info och program för landsbygdsriksdagen finns på Svensk Byaservice hemsida under webbadressen <http://byaservice.web.mios.fi/document.asp?id=c3yqx5ro8ff>. Deltagarna utlovas ett intressant program. Landsbygdens framtid i Norden granskas ur olika synpunkter av experter. Det gäller såväl ur en historisk synvinkel som ur ett sociologiskt perspektiv, samt vårt behov av mat och energi. Detta försiggår på lördagen (20.9), medan söndagens program tar upp skärgårdens utveckling, sett ur ett åländskt lokalt perspektiv, samt besök på den populära *Skördefesten på Åland* (<http://www.skordefest.aland.fi/skordefesten/>). Vi besöker då marknaden vid Ålands Landsbygdscentrum på Jomala, som är Skördefestens program för söndagen.

HUSHÅLLEN I KUSTLANDSKAPEN HAR STÖRST INKOMSTFLÖDEN – SALO I TOPP BLAND EKONOMISKA REGIONER

Hushållens arbets-, kapital- och företagarinkomster per person har ökat från år 1995 mest i landskapen Nyland och Östra Nyland framgår det ur Statistikcentralens statistik "Indikatorer för regionalekonomi". Näst mest primära inkomster finns i Norra och Mellersta Österbotten, medan Egentliga Finland och Österbotten finns på en sjunde respektive elfte plats. Ser man till inlandet, ligger landskapen Birkaland och Södra Österbotten i täten, då det gäller ökningen av inkomsterna. Från 1995 till 2006 har de primära inkomsterna per invånare ökat 1,8-faldigt i Nyland, emedan Kajanaland har en 1,5-faldig inkomstökning

under samma period, att jämföras med genomsnittet på 1,7 för hela landet. Att vara belägen i kustregionen är emellertid ingen garanti för en snabb ökning av de primära inkomsterna, t.ex. i Finlands mest maritima landskap, Kymmenedalen och Åland, är ökningen mycket blygsam. Då det gäller tillväxten i de ekonomiska regionerna ligger Salo i toppen och Östra Lappland lägst. Skillnaden i tillväxten mellan kalkylerade primära inkomster per invånare bland de ekonomiska regionerna är större än i landskapen. Bland topp tio finns som väntat Helsingfors, Uleåborg och Tammerfors stora stadsregioner, samt industriella stadsregioner och Ålands skärgård. I tätén finns även tre landsbygdsdominerande ekonomiska regioner i fasta Finland, vilka är landskap i Österbotten. Av gruppen som består av de tio ekonomiska regioner, där de primära inkomsterna ökat minst, kan sju ekonomiska regioner beskrivas som industriella med virke som grunden för områdenas ekonomi. Av de tre andra ekonomiska regionerna är områdestypen Pielinen-Karelen glesbebyggd landsbygd, Övre Birkaland landsbygdsdominerande ekonomisk region och Ålands landsbygd landsbygdsdominerad. Jämförelse av de primära inkomsterna per invånare för år 1995 med nivån år 2006 innehåller ett antal risker. Sålunda kan start- och slutåren vara exceptionella åt det ena eller andra hållet, som t.ex. år 1995 då skogsindustrin var framgångsrik och det återspeglade sig även i de primära inkomsterna. Mer info, tabeller och länkar finns i Statistikcentralens offentliggörande från 21.5 på webbadressen http://www.stat.fi/til/atind/2006/atind_2006_2008-05-21_tie_002_sv.html.

År 2007 var den ekonomiska tillväxten livligast i Mellersta Österbotten med en ökning på omkring 12 procent jämfört med år 2006. I landskapet Östra Nyland var ökningen 8,4 procent, Österbotten 8,2 procent, Nyland 6,9 procent och egentliga Finland 6,8 procent. Långsammast var ökningen i Norra Karelen 2,3 procent. Den sammanlagda omsättningen för ekonomin i alla landskap i Fasta Finland ökade med i genomsnitt 7 procent. Mer finns att läsas i Statistikcentralens pressmeddelande från 26.5 under webbadressen http://www.stat.fi/ajk/tiedotteet/v2008/tiedote_011_2008-05-26_sv.html.

MEDBORGARINSTITUT PÅ LANDSBYGDEN FÖRESLÅS I UTREDNING TA AKTIVARE ROLL SOM UTVECKLARORGANISATION

Landsbygdspolitikens samarbetsgrupps (YTR:s) utredning *Kansalaisopiston aika, paikka ja merkitys yhteikunnassa – Selvitys kansalaisopistoista alueensa kulttuuritoiminnan kehittäjinä* (Medborgarinstitutet - synlighet och tyngd i samhället – Utredning om medborgarinstitutet som utvecklare) erbjuder en ny syn på medborgarinstitutets roll som samhällspåverkare och kulturell aktör. Med begreppet socialt kapital fokuserar utredningen på sådan verksamhet i medborgarinstitutet som bidrar till social samverkan och stöder uppbyggnaden av medborgarsamhället. Medborgarinstitutets verksamhet bestäms i hög grad utifrån de regionala och lokala behoven, vilket gör att deras verksamhetsformer och arbetssätt skiljer sig ifrån varandra. En principiell diskussion om medborgarinstitutet som samhällspåverkare inverkar indirekt på arbetet med att utveckla medborgarinstitutet. I utredningen föreslås, särskilt vad gäller medborgarinstitutet på landsbygden, att de tar en allt aktivare roll som lokal och regional utvecklarorganisation. Med tanke på medborgarinstitutets framtid är det även viktigt att erkänna de faktorer som hotar landsbygdens utveckling (förändrad befolkningsstruktur, försämrade sysselsättning) och att reagera på dem. Medborgarinstitutet bromsar nog upp landsbygdens avfolkning, men i fortsättningen förutsätts innovativa lösningar för att upprätthålla det sociala kapitalet och förbättra välfärden på landsbygden. Genom att såväl regionalt som lokalt bilda nätverk med olika aktörer, kan medborgarinstitutet utnyttja sin redan etablerade ställning som lokala aktörer och bidra till uppkomsten av socialt kapital. Ett centralt syfte med utredningen är att den skall fungera som en inledning på diskussionen och forskningen om medborgarinstitutets olika uppgifter, när det gäller

välfärd, kultur, utbildning och medborgarverksamhet. Utredningen riktar sig till rektorer inom medborgarinstitutet, aktörer inom det fria bildningsarbetet och tredje sektorn, förtroendevalda i kommunen och instanser som deltar i utvecklandet av landsbygden. Som utredningsmaterial har man använt en enkät på nätet för medborgarinstitutets rektorer, samt intervjuer med sakkunniga, aktörer inom kommunen och tredje sektorn. Utredningen kan läsas (på finska) under webbadressen http://www.maaseutupolitiikka.fi/files/521/YTR_1_08.pdf.

KAG INJEKTIONSSPRUTA FÖR ÖSTERBOTTNISKA FISKERINÄRINGEN

Kustaktionsgruppen (KAG) för fisket i Österbotten har som uppdrag att utveckla fiskerinäringen i regionen. Man hoppas kunna ha kvar arbetsplatserna och helst skapa nya inom branschen. Enligt Guy Svanbäck, verksamhetsledare för Österbottens Fiskarförbund, har det gått ganska dåligt för fisket ett tag, men att det ändå finns framtidstro, speciellt bland de yngre. Just framtidstron är något som KAG i Österbotten siktar på att stärka framöver. Man skall bl.a. fördela pengar för olika idéer som kan sätta fart på näringen. Man hoppas det skall uppstå nya nätverk mellan olika aktörer, eftersom programmet riktar inte bara riktar sig till enskilda yrkesfiskare, utan till byar, föreningar och företag. KAG i Österbotten är nu i startgroparna och de inblandade är entusiastiska. Projektchef Mikael Nygård har till sin hjälp en arbetsgrupp som skall förorda eller förkasta projektansökningarna. Ett av målen är att stärka kunskapsbasen i branschen, och i anslutning till det vill man fungera som ett fönster mot Sverige och övriga Norden, samt få igång ett bredare utbyte av erfarenheter. En annan tyngdpunkt ligger på det kulturarv som hör ihop med fisket, något som Svanbäck anser att verkligen behövs för att stöda näringen. Han hoppas även att man skulle kunna stärka gemenskapen i branschen. Uppgifterna är från en artikel i måndagens upplaga (26.5) av Vasabladet.

Studiefrämjandet i Österbotten rf (lokal aktionsgrupp som förverkligar bl.a. Svenska Österbottens Leader-program 2007-2013) är programvärd för KAG i Österbotten (2007-2011), vilken är en av de sju nationella fiskegrupper och program som jord- och skogsbruksministeriet prioriterat för perioden 2007-2013. Programmet har skissats upp tillsammans med fiskets regionala organisationer, Österbottens Fiskarförbund rf och Österbottens Yrkesfiskare. För mer info om KAG i Österbotten se webbadressen <http://www.studieframjandet.fi/svenska/kag/>.

VÄNTA INTE, PLOGA NED FIBERKABEL FÖR BREDBAND NU! –

FIBERKABELFÖRESPRÅKAREN HUSBERG

Även kommunikationsministeriet har upptäckt att det är väldigt lönsamt att lägga ned optisk fiberkabel tillika med vatten- och avloppsgrävandet (pressmeddelande från 7.5, <http://www.lvm.fi/web/sv/pressmeddelande/view/273918>). Om vatten och avlopp redan är nedlagda, är det däremot nödvändigt att bygga ett skilt fiberkabelnät. Trådlös teknik är värdelös, då det gäller stora datamängder. Möjligen kan man läsa sin e-post. Det har inget med tekniken att göra. Det är helt enkelt en naturlag (Shannons lag) som gör det omöjligt att flytta stora mängder information över smala frekvensband. I Sverige har man redan 10 procent av hushållen uppkopplade till fiber, medan man i Finland är väldigt efterblivet med fiberanslutningar. Det är egentligen bara Österbotten som är bra på fibernät. Snabba tjänster kan sålunda inte användas och det värsta är att distansarbete via videokonferens blir omöjligt. Men just nu är den bästa tiden att ploga ned fiberkabel, vilket är det näst billigaste sättet (efter alternativet att dra fiberkabel i samband med avloppsvatten). Det kan i bästa fall gå under en euro/meter för färdigt nedplogad kabel. Det lönar sig inte att vänta, då efterfrågan på fiberkabel har höjt priserna med 20-30 procent redan på ett år och höjningen fortsätter. Att köra ned fiberkabel över en färdigsådd åker just nu stör inte heller. Det mycket smala

diket kläms fast, så att det knappt syns, till och med direkt efter körningen. På hösten är ytan hal och jorden hård, ifall sommaren varit torr. Uppgifterna är från en text, vilken skrivits av bonden, teknologie doktorn i datateknik Nisse Husberg. Texten, som finns på webbadressen http://nissehusberg.scorpionshops.com/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=90:laegg-ned-fiberkabel-nu-&catid=35:HBfibernet&Itemid=78, ingick som en artikel i tidningen Landsbygdens Folk senaste vecka (23.5). Byggandet av byafibernet hittas på webbsidorna <http://portal.Hindersby.net> och <http://fiberforum.Hindersby.net>.

LÄS ÄVEN DETTA

Raseborg satsar på tätortsboende – glesbygden kommer i andra hand

I den blivande kommunen Raseborg kommer man att satsa på att bygga till i befintliga centra i kommunen. Det här meddelades på ett seminarium i Karis av den tekniska gruppen i den blivande kommunen. Man håller nämligen på att utveckla en strategi för framtida boende i Raseborg, där närheten till kommunikationer och service är det viktiga. Någon kraftig expansion av nybyggen i skogar och på ängar vill inte blivande tekniska direktören för Raseborg Kaj Lindholm se. Några av seminariedeltagarna kritiserade strategin för att den lämnar landsbygden vind för våg. Enligt fastighetsförmedlare Måns Lindholm är även inflyttare ofta intresserade av tomter ute i periferin. Efter att ha hört allmänhetens åsikter, kommer den tekniska gruppen för kommunen Raseborg att jobba vidare på strategin (<http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=130034>).

Ekenäs stad, Karis stad och Pojo kommun beslöt 18.6.2007 att gå samman för att bilda en ny stad – Raseborg. En stark aktör skapas sålunda i västra Nyland 1.1.2009. Den nya stadens hemsida finns på adress <http://www.raseborg.fi/>.

Region Åboland lever vidare

Samarbetsorganisationen Region Åboland fortsätter som regionens intressebevakare och utvecklingsorganisation, men den formella organisationen kommer att förändras. På den åboländska kommunalstämman, som sammanträdde i Houtskär (26.5), såg man optimistiskt på framtiden, trots att det är oklart i vilken form samarbetet mellan kommunerna i framtiden kommer att fortsätta, efter att åtta kommuner (Dragsfjärd, Houtskär, Iniö, Kimito, Korpo, Nagu, Pargas och Västanfjärd) blivit två. Enligt Region Åbolands styrelseordförande Folke Öhman kommer det att vara lättare att samarbeta, när det bara är två kommuner som är medlemmar i föreningen, och han menade att man bör fråga sig vad ... *Läs mer på adress <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=130040>.*

Nytt nummer av 60°north

I det nya numret av jord- och skogsbruksministeriets kundtidning *60°north*, vilken gjorts tillsammans med miljöministeriet, kan man läsa en unik intervju med jord- och skogsbruksminister Sirkka-Liisa Anttila och miljöminister Paula Lehtomäki, vilka talar om klimatförändringen, bekämpningen av och anpassningen till den. Man får även en titt i den finländska matens värld och finländska skogar. Därtill får man dyka in i mångfaldens värld såväl i vatten som på land. Tidningen, som fått sitt namn *60°north* av att Finland ligger norr om den 60:e breddgraden, berättar för europeiska läsare om hur den nordliga positionen inverkat på våra naturresurser och utnyttjandet av dem. Meningen är att tidningen skall påverka beslutsfattandet i EU, höja den finska naturresurspolitikens image utomlands, göra sektorn mera känd och marknadsföra den finska kompetensen och forskningen inom branschen. Nordiska läget, renhet och kompetens är återkommande teman i tidningen. Den delas ut till toppolitiker, -tjänstemän, lobbare och journalister i EU-länderna, medan intressentgrupper, beslutsfattare, och journalister får tidningen i Finland. Den engelska

nättidningen av *60°north* 1/2008 kan läsas i sin helhet under webbadressen <http://60north.mmm.fi/files/mmm/pdf/60north108.pdf>.

Föreningsplaner skall väcka ungdomars hembygdkänsla

Mitt i byn-projektet (1.4.2008-30.6.2010) i Kyrkslätt, västra Nyland vill genom att ungdomarna själva är med om att göra upp utvecklingsplaner, väcka deras intresse för inte enbart sin egen förening, utan för sin hemby och sin hembygd. I samarbete med övriga föreningsmedlemmar skall ungdomarna fås att fundera över hur de vill se sin hembygd i framtiden och hur de själva kan vara med och påverka utvecklingen i byn. Till målen hör även att bl.a. öka byarnas dragningskraft och koordinera aktiviteterna i byarna för att hålla kvar ursprungsbefolkningen, locka nya invånare till byn och få unga vuxna att flytta tillbaka. Utvecklingsplanerna, som man gärna vill kalla föreningsplaner, koncentrerar sig på verksamheten i byarna. Målet är att planerna skall kunna fungera som modell för andra föreningar och byar. Inget hindrar ifall någon av planerna utvecklas till en riktig byaplan. *Projektägare för Mitt i byn-projektet Kyrkslättnejdens ungdomsförbund KNUF rf* (<http://www.knuf.fi/startsidan/>) har redan under föregående period haft projekt som syftar till att aktivera ungdomsföreningarna och deras verksamhet.

Hästintresserade damer i Ingå vill ha hästby

Det är möjligt att en hästby kommer att finnas på Gunnarsbergs gård och Råbacka gård i Ingå i framtiden. Det är hästintresserade ägarna av respektive gård, Else-Maj Mäntykoski-Paukku och Fredrika Nyberg, som kommit på idén att folk skulle få köpa tomter där och rätten till bl.a. stallplats, ridplan och betesmark. Syftet är att hästintresserade familjer skulle kunna bo nära sina hästar, ... *Läs mer på adress* <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=130387>. *Malmhagens hästby i Oravais får vatten och avlopp. En kilometer vatten- och avloppsledning skall grävas ned i hästbyn, där 14 egna hemshus och ett radhus kommer att kunna kopplas till nätet* (<http://www.vasabladet.fi/story.aspx?storyID=20931>). *Se även hemsidan för Malmhagens hästby under adress* http://www.hastby.fi/index_sve.html.

"Sarfsalö skulle förlora så mycket utan butik" – nya butiksägaren Rosqvist-Räty

Efter ett halvt års vila skall bybutiken i Sarfsalö öppnas med nya krafter. Det var beskedet att den förra ägaren skulle stänga butiken, som fick Anne Rosqvist-Räty att besluta sig för att bli köpman. Hon tyckte att Sarfsalö skulle förlora så mycket utan butik. Rosqvist-Räty fungerade tidigare som chef för dagvården i Sibbo kommun, så det är för första gången hon provar ... *Läs mer på adress* <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=130343>.

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma

med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
